

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – Brązowa Szkoła I stopnia, po szkole podstawowej

Cele edukacyjne przedmiotu: kształcenie umiejętności odczytywania tekstów na poziomie dosłownym, alegorycznym, metaforycznym, parabolicznym, kształcenie umiejętności posługiwania się terminami historycznoliterackimi, językoznawczymi, kształcenie umiejętności budowania wypowiedzi językowych, zarówno ustnych, jak i pisemnych, o różnych funkcjach, pogłębianie znajomości utworów literackich wskazanych w programie oraz z zakresu lektury uzupełniającej, doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji. Obszary oceniania: o wiadomości, o umiejętności, o postawa (aktywność, systematyczność), o samodzielność w opracowywaniu materiału poszerzającego wiadomości.

Każda ocena uwzględnia dostosowania do indywidualnych możliwości ucznia, ma także charakter mobilizujący. Oceny mają charakter jawny dla ucznia i jego rodziców.

Ocenie częściowej podlegają: odpowiedzi ustne, pisemne wypracowania klasowe i domowe z lektur, samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości, np. referat, testy rozumienia czytanego tekstu, dyktanda ortograficzne, recytacje, aktywność na lekcjach, kartkówki.

Kryteria oceny prac pisemnych:

Ocena niedostateczna: uczeń nie napisał wypracowania/pracy domowej/ćwiczenia lub: praca w minimalnym stopniu łączy się z tematem, forma pracy jest niedookreślona, praca ma liczne i różnorodne błędy językowe, stylistyczne, interpunkcyjne, ortograficzne, uczeń nie stosuje podstawowych elementów graficznych (marginesy, wyodrębniony temat)

Ocena dopuszczająca: uczeń rozumie zaledwie część tematu i tylko po części wiąże pracę z tematem, odczytuje sensy słów w kontekście zdania, podejmuje próbę wnioskowania i uogólniania, tworzy niesamodzielne do końca prace twórcze (streszczenia, plany wydarzeń, plany prezentacji), została podjęta próba uporządkowania treści (dopuszczalne jest pominięcie jakiegoś elementu kompozycyjnego, np. wstępu), praca jest napisana poprawnym stylem (dopuszczalne drobne błędy stylistyczne), słownictwo jest proste i niewyszukane, praca jest rozplanowana graficznie (marginesy, wyodrębnione akapitem główne części kompozycyjne).

Ocena dostateczna: uczeń rozumie temat i wyraźnie stara się go realizować, podejmuje próbę analizowania, traktując ją jako podstawę interpretacji, dostrzega intencje nadawcy, wyciąga poprawne wnioski, uogólnia, dobiera odpowiednią formę i stosuje podstawowe wyznaczniki poszczególnych pisemnych form wypowiedzi, tekst jest uporządkowany, stosowane są wyznaczniki spójności tekstu, praca jest napisana niewyszukanym, ale poprawnym stylem, praca jest poprawnie rozplanowana graficznie (marginesy, akapity).

Ocena dobra: uczeń rozumie temat w całości i realizuje go, podejmuje próbę analizowania, traktując ją jako podstawę interpretacji, poprawnie określa intencje nadawcy, wyciąga wnioski, używa ich jako argumentów, właściwie syntetyzuje, uogólnia, odczytuje idee tekstu, samodzielnie tworzy teksty użytkowe i własne formy, dobiera odpowiednią formę i prawidłowo ją stosuje, zachowane są proporcje między poszczególnymi kompozycyjnymi częściami pracy, styl jest konsekwentny i dostosowany do formy, zauważa się staranność w doborze słów i zwrotów, brak powtórzeń itp., praca jest poprawnie rozplanowana graficznie (marginesy, poprawnie zaznaczone akapity, wyraźnie wyodrębniony temat), pismo staranne.

Ocena bardzo dobra: uczeń rozumie temat w całości i realizuje go w wielu aspektach, poprawnie i oryginalnie odczytuje sensy i określa funkcje środków artystycznego wyrazu oraz środków językowych czy wersyfikacyjnych, właściwie odczytuje ideę dzieła, wyraża swój stosunek do niej, potrafi wskazać uniwersalne, indywidualne lub charakterystyczne wartości etyczne i estetyczne dzieła literackiego, posługuje się bogatym słownictwem, stosuje odpowiednią terminologię i pojęcia, stosuje odpowiednie środki językowe, buduje wypowiedź z wyraźnym punktem wyjścia, przemyślaną argumentacją, logicznym, jasno wyłożonym wnioskiem, zachowuje proporcje między poszczególnymi częściami wypowiedzi, formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi, broni własnego stanowiska, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania.

Ocena celująca: rozumie temat w całości i realizuje go w wielu aspektach w sposób pogłębiony i oryginalny, z łatwością odnajduje różne środki artystycznego wyrazu, doskonale rozumie ich sens i trafnie określa ich funkcje, zaznacza osobiste przeżycia odbiorcze, dostrzega funkcjonowanie dzieła w kulturze, samodzielnie tworzy szczegółowe plany wypowiedzi, zgodnie z normami a jednocześnie oryginalnie, według własnego czytelnego dla odbiorcy pomysłu, praca jest zorganizowana w oparciu o wyraźny pomysł kompozycyjny (rozdziały, powracający motyw, kompozycja kłamrowa) lub świadomie podporządkowuje wybraną formę pomysłowi autorskiemu, praca jest bez zarzutu pod względem językowym, słownictwo jest bogate i zawsze trafnie dobrane, stosowany styl jest świadomie i wyraźnie odniesiony do formy literackiej.

Kryteria oceny wypowiedzi ustnych:

Ocena dopuszczająca: uczeń popełnia drugorzędne błędy rzeczowe, poprawnie odtwarza treści (streszcza, parafrazuje) przy pomocy nauczyciela, odtwarza podstawowe sądy i opinie, popełnia liczne błędy w mówieniu (w zakresie fleksji, składni, frazeologii), ale zachowuje komunikatywność języka, stosuje ubogie słownictwo, z pomocą nauczyciela porządkuje wypowiedź, doprowadzając ją do najbardziej ogólnego, podstawowego wniosku, stara się zrozumieć pytanie, ale w małym stopniu nawiązuje do niego, podejmując próbę rozmowy.

Ocena dostateczna: uczeń orientuje się w omawianym materiale, omawia temat w sposób odtwórczy, ale z dbałością o poprawność odtworzenia, analizy, aby wyciągnąć podstawowy wniosek, próbuje przywołać proste konteksty, przywołuje podstawowe argumenty, odtwarza znane opinie, sądy, popełnia nieliczne błędy w mówieniu (w zakresie składni, fleksji, leksyki, frazeologii, ortofonii), posługuje się niejednorodnym, ale komunikatywnym stylem, posługuje się niewyszukanym słownictwem, stosuje podstawowe dla wypowiedzi ustnej środki językowe, podejmuje próbę porządkowania wypowiedzi, próbuje panować nad czasem, odpowiedzi pozostają w związku z pytaniem, podejmuje próbę obrony własnego stanowiska, podejmuje próbę uczestniczenia w rozmowie.

Ocena dobra: uczeń zna i rozumie omawiany temat, podejmuje próbę analizowania, na ogół poprawnie interpretuje, przywołuje podstawowe konteksty (poszukuje ich w literaturze i życiu), podejmuje częściowo udaną argumentację, na ogół poprawnie odtwarza ważne opinie i sądy lub formułuje własne stanowisko, przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się stylem komunikatywnym, posługuje się odpowiednim dla danej wypowiedzi słownictwem, stosuje podstawowe dla wypowiedzi ustnej środki językowe, wypowiedź jest na ogół uporządkowana i spójna, dąży do zamknięcia wypowiedzi wnioskiem, uogólnieniem, panuje nad czasem, formułuje na ogół poprawne odpowiedzi, próbuje bronić własnego stanowiska, uczestniczy w rozmowie.

Ocena bardzo dobra: zna i rozumie omawiany materiał, podejmuje próbę analizowania, poprawnie interpretuje zgromadzony materiał, przywołuje właściwe konteksty (poszukuje ich w literaturze, sztuce, nauce), stosuje właściwą argumentację, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje, formułuje częściowo własne opinie i sądy, wykorzystuje materiał pomocniczy, przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się bogatym słownictwem, stosuje odpowiednią terminologię i pojęcia, stosuje odpowiednio środki językowe, buduje wypowiedź z wyraźnym punktem wyjścia, przemyślaną argumentacją, logicznym, jasno wyłożonym wnioskiem, zachowuje proporcje między poszczególnymi częściami wypowiedzi, wykorzystuje właściwie czas, formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi, broni własnego stanowiska, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie.

Ocena celująca: wykazuje rozległą znajomość omawianego tematu, próbuje podejmować analizę, traktując ją jako podstawę dalszych czynności, właściwie selekcjonuje materiał, interpretuje zgromadzony materiał, przywołuje właściwe konteksty z różnych dziedzin, stosuje zhierarchizowaną argumentację, wyciąga własne wnioski, formułuje własne opinie, sądy i uogólnienia, wykorzystuje materiał pomocniczy, przestrzega wszystkich zasad poprawnego mówienia, dba o dykcję, intonację, posługuje się bogatym słownictwem, stosuje odpowiednie terminy i pojęcia, stosuje odpowiednie dla wypowiedzi ustnej środki językowe, przestrzega zasad etyki językowej, buduje wypowiedź według własnego, zamierzonego i zorganizowanego planu, bardzo dobrze planuje i wykorzystuje czas, swobodnie udziela odpowiedzi poprawnych merytorycznie, broni swego stanowiska lub polemizuje, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, żywo uczestniczy w rozmowie.

Ocenianie testów sprawdzających wiadomości, znajomość lektur oraz testów rozumienia czytanego tekstu według punktacji podawanej przy każdym teście.

Uczeń ma prawo do poprawy każdej oceny, wyłączając ocenę celującą.

Uczeń, który nie wziął udział w którejkolwiek formie sprawdzenia jego wiadomości jest zobowiązany do uzupełnienia braków w terminie do trzech tygodni od dnia powrotu do szkoły.

Poprawianie ocen uzyskanych w wyniku klasyfikacji śródrocznej lub końcoworocznej odbywa się na podstawie zasad określonych w Statucie Szkoły.